

Professori Risto Aario

1937–2023

Risto Aario syntyi Helsingissä 3.11.1937. Ylioppilaaksi hän pääsi Helsingin lyseosta 1957. Risto suoritti varusmiespalveluksen Kymen jääkäripataljoonassa 1957–1958 ja oli sotilasarvoltaan reservin luutnantti. Hän aloitti heti varusmiespalveluksensa jälkeen geologian opinnot Helsingin yliopistossa, ja FM-tutkinto valmistui ripeästi vuonna 1962. Tutkintoon liittyvä pro gradu -tutkielma paljasti tiedekunnan parhaana graduna. Filosofian lisensiaatiksi Risto valmistui 1963, ja Muinais-Päijänteen kehitystä käsittelevä väitöskirja hyväksyttiin 1965.

Työuransa alussa Risto toimi Helsingin yliopistossa assistenttina. Vuonna 1966 hän työskenteli tutkimusinsinöörinä VTT:n tielaboratoriossa. Vuoden 1967 alusta Risto ryhtyi hoitamaan Oulun yliopiston geologian ja paleontologian apulaisprofessorin virkaa ja sen jälkeen 1970 perustettua maaperägeologian professuuria. Vuosina 1968–1969 hän oli lisäksi Kanadassa Edmontonin yliopistossa vierailevana tutkijana. Vuonna 1973 hänet nimitettiin vakinaisesti maaperägeologian professorin virkaan, jota hän hoiti eläkkeelle siirtymiseensä saakka vuoteen 2000. Maaperägeologian opetuksen kehittäminen vaati merkittävän osan hänen työpanoksestaan. Risto toimi myös pitkään Oulun yliopiston Geologian laitoksen ja myöhemmin Geotieteiden laitoksen esimiehenä ja johtajana sekä monissa muissakin yliopiston hallinto- ja luottamus-tehtävissä.

Avoimessa korkeakoulussa ja kesäyliopistoissa pidettyjen geologiaan ja malminetsintään liittyvien kurssien toteuttamiseen ja muu-

Kuva: Oulun yliopiston Geologian laitoksen arkisto.

hunkin ”kansanvalistustyöhön” Risto osallistui useina vuosina vielä 1990-luvullakin. Seuralisena ja sanavalmiina henkilönä hän viihtyi hyvin niin opetustapahtumissa kuin niihin liittyvissä epävirallisemmissa tapaamisissa.

Tutkimustoiminnassa Risto oli varsin laaja-alainen. Alkuaikoina 1960-luvulla hän keskittyi kvartaaristratigrafiaan ja -paleontologiaan. 1970-luvulla hänen tutkimuksensa käsitelivät aluksi sedimentologiaa, minkä jälkeen pääpaino siirtyi glasiaaligeologiaan. Erityisesti hän oli keskittynyt morenimorfolgiaan luoden sen suomalaista terminologiaa.

Risto Aario
tarkastelemassa
sedimenttiseurannon
rakenteita Keski-Euroopan
ekskursiolla Saksassa
vuonna 1991.

Kuva: Vesa Peuraniemi.

Tätä aihepiiriä hän kehitti Oulun yliopiston Geologian laitoksella 1970-luvulla toimineessa Koillismaa-projektissa sekä 1980-luvulla Sovelletun maaperägeologian SOMA-projektissa. 1990-luvulla Riston kiinnostus laajeni moreenimuodostumien geokemiaan ja mineralogiiaan sekä malminetsinnällisiin sovellutuksiin yhteistyössä mm. Geologian tutkimuskeskusten kanssa. Hän kehitti ajan vaatimuksia seuraten myös ympäristögeologista tutkimusta ja opetusta. Viimeisinä virkavuosinaan hän toimi vielä Pohjois-Pohjanmaan malmiprojektin (PoPoMa) seurantaryhmän puheenjohtajana.

Risto piti esitelmää tutkimustensa tulokista aktiivisesti alan kansainvälisissä ja kotimaisissa kokouksissa. Kaikissa tutkimushankkeissa syntyi mittavat määrät julkaisuja sekä lukuisia pro gradu -tutkielmia ja väitöskirjoja. Risto viihtyi aina sekä kenttätöissä että koti- ja ulkomaisilla ekskursioilla.

Monipuolinen liikunta ja urheilu olivat Ristolle tärkeitä. Pistooliammunnassa hän me-

nestyi jopa SM-tasolla, ja ampumahiihdossa hän voitti yhden piirinmestaruuden. Myöhempinäkin vuosina hän harrasti aktiivisesti lenkkeilyä ja voimailua.

Risto harrasti myös mehiläis- ja puutarhanhoitoa jo Oulun vuosinaan. Eläkkeelle jäätyään vuonna 2000 hän hankki vaimonsa Irman kanssa maatilan Kemiön saarelta Långnäsistä. Sinne he istuttivat kymmenittäin erilaisia omenapuita sekä luumu-, kriikuna- ja kirsikkapuita. Myös mehiläisyhdyskunta löysi paikkansa maatilalta. Sosiaalisena ja seurallisenä ihmisenä Ristolla oli laaja ystävä- ja tuttavapiiri.

ELIAS EKDAHL

AULIS KÄRKI

VESA PEURANIEMI

Kirjoittajat ovat Riston oppilaita, pitkäaikaisia työkavereita ja ystäviä.